

Спогади
колишнього в'язня Печерського концтабору
Гойфмана Янкеля Срулевича

1928 р.н.

Місце проживання: смт. Брацлав,
Немирівського р-ну, Вінницької обл.
Вул. К. Маркса, 10

В кінці липня 1941 року с. Печера, Тульчинського району (колишній Шпиківський), Вінницької області було окуповане німецько-фашистськими військами.

Мені тоді було 13 років. Вслід за німецькими вступили румунські війська. Через деякий час був встановлений тимчасовий кордон через річку Південний Буг. В Печері були румуни, а з іншого боку Південного Бугу знаходилися німці.

31 грудня 1941 року нас всіх етапом вигнали з домівок і помістили в колишній будівлі санаторію, а до революції це був маєток графа Потоцького. В одну палату заганяли всіх сім'ями – жінок, чоловіків, дітей, стариків. Їх розташовували на долівках так, щоб був прохід.

Охороняли нас в основному поліцаї, які по-звірячому знущалися з нас. Особливо мені запам'яталися такі поліцаї як Сметанський М., Семеренкео Р. та інші. А також мені запам'ятався серпень 1942 року, коли німці-есесівці на автомашинах в'їхали на територію табору. До будівлі під'їжджали автомашини, а німці-есесівці разом з поліцаями зганяли всіх в'язнів до машин. Почали розділяти окремо жінок, чоловіків, дітей, стариків. Маленьких дітей вбивали на місці. Це було жахливо. Всі речі в'язнів були скидані в одну велику купу. В цей час за селом уже були вириті траншеї і встановлені кулемети, куди повинні були скидати в'язнів і розстрілювати.

Однак, румуни закрили ворота концтабору по розпорядженню їх коменданта, тим самим не дали можливості вивезти в'язнів на знищення. Тоді всіх вивантажили і машини поїхали.

Подальше наше перебування в концтаборі було дуже важким. Кожного дня десятками помирали від голоду, холоду, хворіб. Трупів вивозили у вириті за селом траншеї. Все описати неможливо.

Нас звільнили 17 березня 1944.

Підпис

Лютий 1993 року

В О С П О М И Н А Н И Я

БЫВШЕГО УЗНИКА ПЕЧОРСКОГО КОНЦЛАГЕРЯ ГОЙФМАНА ЯНКЕЛЯ СРУЛЕВИЧА

Год рождения

1928

Место жительства

пгт. Брацлав
Немировского района Винницкой области
улица К.Маркса 10

В конце июля 1941 года с. Печора Тульчинского района (бывший Шпиковский) Винницкой области было оккупировано немецко-фашистскими войсками, мне тогда было 13 лет. След за ними вступили румынские войска. Через некоторое время была установлена временная граница через реку Южный Буг. В Печоре были румыны, а по ту сторону Южного Буга с. Соколец находились немцы.

31 декабря 1941 года нас всех этапом выгнали из домов и поместили в бывшем здании санатории, а до революции было поместье графа Потоцкого. В одну палату загоняли всех семьями женщины, мужчины, детей, стариков и располагали на полки, таким образом, чтобы оставался проход.

Охраняли нас в основном местные полицаи, которые зверски издевались над нами. Особенно мне запомнились такие полицаи как Сметанский М., Семеренко Р. и другие. А также мне запомнился август 1942 года когда немцы-эсесовцы на автомашинах въехали на территорию лагеря К зданию подъезжали автомашины, а немцы-эсесовцы вместе с полицаями сгоняли всех узников к машинам. И начали разделять по отдельности мужчин, женщин, детей, стариков. А маленьких детей убивали на месте. Это было ужасно. Все вещи узников были скиданы в одну громадную кучу. В это время за селом были уже вырыты траншеи и установлены пулеметы, куда должны были сбрасывать узников и расстреливать. Однако, румыны закрыли ворота концлагеря по распоряжению их коменданта, тем самым не дали возможности вывести узников на уничтожение. Тогда всех выгрузили, а машины уехали. Дальнейшее наше пребывание в концлагере было очень тяжелым. Каждый день умирали десятками от голода, холода, болезней. Их вывозили в вырытые траншеи за селом. Все описать невозможно. Нас освободили 17 марта 1944 года

февраль 1993 года

Гойфман Я.С.

адрес: 287230
Винницкая область
Брацлав
Ул. К-Маркса 10
Т. 5-12-92